

29.10.2025

lausuntopalvelu.fi
OPH-5011.2025

Tehyn lausunto Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon perusteiden luonnoksesta

Tehy lausuu Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon perusteiden luonnoksesta yhdessä Kuntoutusohjaajat ry ja Suunterveydenhoidon ammattilaiset ry:n kanssa.

Työn tavoite oli uudistaa tutkinnon perusteet vastaamaan työelämän muuttuneita osaamistarpeita. Aiemman valmennuksen osaamisalan nimeksi muutettiin urheiluvalmennuksen osaamisala ja samalla tuotiin osaamisalalle tutkintonimikkeeksi valmentaja (at).

Tehyn näkemykset tutkinnon perusteiden luonnoksen työelämälähtöisyydestä

Mielestämme tutkinnonperusteissa on huomioitu työelämälähtöisyys. Tutkinnon osat tarjoavat monipuolista osaamista ja mahdollistavat myös niiden hyödyntämisen täydennyskoulutuksessa.

Tehyn näkemykset tutkinnon muodostumisesta

Tutkinnon muodostuminen on tarkoituksenmukainen.

Tehyn näkemykset tutkinnon osien sisällöistä

Liikunnan osaamisala muodostuu kolmesta pakollisesta tutkinnon osasta, jotka pitävät sisällään osaamisalan ydinosaamisen. Pakollisten tutkinnon osien laajuus on yhteensä 90 osaamispistettä. On kannatettavaa, että liikunnan osaamisalan opiskelija voi laajentaa ja syventää osaamistaan valinnaisilla tutkinnon osilla yhteensä 60 osaamispisteen laajuudelta.

Ohessa joitakin huomioita tutkinnon osien sisällöistä ja osaamisvaatimuksista:

Toimiminen liikunnan toimintaympäristöissä (15 osp): "huolehtii omalta osaltaan liikunnan toimintaympäristön turvallisuudesta" sopisi paremmin Turvallinen ja vastuullinen työskentely liikunnan toimintaympäristössä kokonaisuuteen.

Liikuntaneuvonta terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (30 osp)

Liikuntaneuvonnan suunnittelu on erinomainen kokonaisuus, jos korostuu näyttöön perustuvan toiminnan suunnittelu. Kokonaisuutena selkeä tutkinnon osa, mikä konkretisoitunee koulutuksenjärjestäjien toteutussuunnitelmissa.

Liikunnan ohjaaminen eri ikäkausina (45 osp).

Hyvä kokonaisuus. Tekoälyn käytön huomioiminen osaamisvaatimuksissa on hyvä, mutta lisäksi olisi tärkeää, että tarkoituksenmukaisen tekoälyn käytön lisäksi opiskelija tunnistaa tekoälyn haasteet ja osaa arvioida tekoälyn käyttämien lähteiden luotettavuutta.

Urheiluvalmennuksen osaamisalalla kaikille pakollisia tutkinnon osia on kaksi ja ne ovat laajuudeltaan yhteensä 75 osaamispistettä:

Valmentajana toimiminen (45 osp)

Näyttöön ja tutkittuun tietoon perustuva toiminta ja osaaminen puuttuu. Olisi tärkeää, että myös tässä tutkinnon osassa huomioidaan ja edellytetään näyttöön ja tutkittuun tietoon perustavaa tietoperustaa.

29.10.2025

Oman valmennuksen ja toimintaympäristön kehittäminen (30 osp).

Ammattitaitovaatimus ” hakee tietoa eri tietolähteistä ja arvioi tiedon luotettavuutta kriittisesti” on tärkeä.

Kaikille pakollisten tutkinnon osien lisäksi opiskelija valitsee yhden seuraavista valinnaisista tutkinnon osista:

Lasten valmentaminen (45 osp)

Lasten valmentamisen erityispiirteet erittäin tärkeä kokonaisuus ja myös vaativa!

Nuorten valmentaminen (45 osp).

Aikuisten valmentaminen (45 osp).

Olisi tärkeä huomioida paremmin ravitsemuksen merkitys lasten, nuorten ja aikuisten kohdalla, lisäksi olisi hyvä huomioida kattavammin uni, lepo ja palautuminen. Esimerkiksi THL:n kansallinen nuorten ravitsemustutkimus (2024–2025) osoitti, että nuoret syövät liian vähän kasviksia, hedelmiä ja marjoja. Pojilla korostuu runsas punaisen ja prosessoidun lihan käyttö.

Yksilöllinen hyvinvoinnin edistäminen, (30 osp), on erittäin merkityksellinen ja ajankohtaisesti tarpeellinen tutkinnon osa, jota voisi hyödyntää myös täydennyskoulutuksena.

Liikunta- ja luontomatkailu hyvinvoinnin edistämiseksi, (15 osp) on hyvä kokonaisuus ja on tärkeää, että tutkinnon osassa on huomioitu kestävän matkailun periaatteet osaaminen.

Liikunnan ja hyvinvoinnin etäpalveluiden toteuttaminen, (15 osp) on työelämälähtöinen ja ajankohtainen kokonaisuus.

Muuta huomioitavaa

On hyvä, että Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon perusteiden luonnos valmisteltiin avoimessa prosessissa, jossa osallistettiin eri tahojen asiantuntijoita. Lisäksi on ilahduttavaa, että tutkinto kattaa useita eri osa-alueita. Monipuolinen tutkinto tukee monenlaista urapolkua ja osaamisen kehittämistä.

Tutkinnon perusteissa pitäisi selkeämmin tuoda esille, että tekoälyn käyttö edellyttää kriittistä ymmärrystä sen tuottaman tiedon paikkansapitävyydestä.

Koulutuksenjärjestäjillä on erityinen vastuu konkretisoida toteutus suunnitelmissa, millaista osaamista opiskelijoilta edellytetään ja miten sitä hankitaan, sillä tutkinnon perusteet kuvaavat osaamista paikoin varsin yleisellä ja abstraktilla tasolla.

Helsingissä 29.10.2025

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätiedot: Kirsi Coco koulutuspoliittinen asiantuntija kirsi.coco@tehy.fi
